

Temat: Jakie środki poetyckie zastosował Julian Tuwim w wierszu „Mowa ptaków”?

1. Zapisz temat lekcji.
2. Przeczytaj wiersz „Mowa ptaków” – podręcznik, s. 224–225.
3. Określ tematykę wiersza. Opowiedz o sytuacji ukazanej w utworze – ustnie!
4. Odczytaj wyrazy naśladujące głosy ptaków i spróbuj odgadnąć gatunki ptaków opisanych w wierszu – polecenie 5 z podręcznika, s. 225.
Podpowiedź:
ćwir-ćwir: wróbel, tiju-fit: skowronek, kuku: kukułka
5. Zapoznaj się z nowymi pojęciami: **dźwiękonaśladowstwo, wyraz dźwiękonaśladowczy** – na podstawie ramki Zapamiętaj! (podręcznik, s. 226).

6. Przepisz notatkę do zeszytu:
wyraz dźwiękonaśladowczy – wyraz naśladujący różne dźwięki, np.: bęc, kuku, stuk, trzask
dźwiękonaśladowstwo – odtwarzanie środkami językowymi dźwięków i odgłosów, np.: „...Szelest, cisza, szept i szmer?
Czyj to, czyj to, czyj to szmer?”
7. Zapoznaj się z popularnymi związkami frazeologicznymi związanymi ze słowem „ptak” – **nie przepisuj!**
niebieski ptak / ptaszek – «człowiek żyjący cudzym kosztem, nieodpowiedzialny, próżniak, darmozjad, lekkoduch»;
z lotu ptaka – «z dużej perspektywy, bardzo ogólnie, ogarniając możliwie jak najszerszy aspekt jakiegoś problemu»;
ptasiego mleka komuś brakowało / będzie brakowało – «ktoś miał (będzie miał) już wszystko oprócz rzeczy niemożliwych do zdobycia»;
ranny ptaszek – «ktoś, kto bardzo wczesnie wstaje»;
wolny jak ptak – «niczym nieskrępowany, niemający żadnych obowiązków»;
stalowy ptak – «samolot»;
po ptakach – «jakieś sprawy zostały rozstrzygnięte inaczej, niż ktoś się spodziewał, i nie można już tego zmienić»;
zły to ptak, co własne gniazdo kala – «nie należy występować przeciwko swojej rodzinie, swojemu środowisku lub krajowi»]